АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
СХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

ВИТЯГ З РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ СХІДНОГО МІЖОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

15.10.2026 № 70/198-р/к Справа № 7/02-44-23

м. Харків

Про порушення законодавства про
захист економічної конкуренції
та накладення штрафу

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» *(інформація, доступ до якої обмежено)* (далі – АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО», ТОВАРИСТВО, Відповідач) протягом періоду травня 2020 року – вересня 2026 року займає монопольне (домінуюче) становище на ринку послуги з доступу до інфраструктури об'єкта електроенергетики для розміщення електричних мереж та/або іншого інженерного обладнання (для вуличного освітлення) в межах території Полтавської області, Чернігівської області *(інформація, доступ до якої обмежено)*, Сумської області *(інформація, доступ до якої обмежено)*, Харківської області *(інформація, доступ до якої обмежено)*, Дніпропетровської області *(інформація, доступ до якої обмежено)*, Кіровоградської області *(інформація, доступ до якої обмежено)*, в межах розташування системи розподілу електричної енергії, що перебуває у власності або господарському віданні (щодо державного або комунального майна) АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО», та електричних мереж інших власників, які приєднані до мереж ліцензіата (з якими укладені відповідні договори згідно із законодавством) із часткою 100 %, оскільки на цьому ринку у нього не має жодного конкурента.

АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» встановило економічно-необґрунтовану вартість на послугу з доступу до інфраструктури об'єкта електроенергетики для розміщення електричних мереж та/або іншого інженерного обладнання (для вуличного освітлення) споживачам послуги (органам місцевого самоврядування, суб'єктам господарювання).

Вищезазначені дії ТОВАРИСТВА були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку послуги з доступу до інфраструктури об'єкта електроенергетики для розміщення електричних мереж та/або іншого інженерного обладнання (для вуличного освітлення).

За результатами розгляду справи № 7/02-44-23 такі дії АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» визнано зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку (пункт 1 частини другої статті 13, пункт 2 статті 50, Закону України «Про захист економічної конкуренції»).

На АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» накладено штраф у розмірі 68 000,00 (шістдесят вісім тисяч) гривень та зобов'язано припинити дії, які полягають у встановленні економічно-необґрунтованої вартості послуги з доступу до інфраструктури об'єкта електроенергетики

для розміщення електричних мереж та/або іншого інженерного обладнання (для вуличного освітлення) в 2-місячний термін з дня отримання рішення.

Адміністративна колегія Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи № 7/02-44-23 про порушення АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 1 частини другої статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», та подання Відділу досліджень і розслідувань в Полтавській області Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 15.09.2026 № 70-03/608-П,

ВСТАНОВИЛА:

1. Процесуальні дії

(1) Розпорядженням адміністративної колегії Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) від 12.04.2023 № 70/49-рп/к розпочато розгляд справи № 7/02-44-23 за ознаками вчинення АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 1 частини другої статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, шляхом встановлення таких цін чи інших умов придбання або реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку (далі – Справа).

(2) Відділення листом від 12.04.2023 № 70-02/П-1332 за місцезнаходженням АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» направило копію розпорядження про початок розгляду Справи, який відповідно до рекомендованого повідомлення про вручення поштового відправлення № 0303515598823 отриманий ТОВАРИСТВОМ 28.04.2023.

(3) Відділення листом від 15.09.2026 № 70-02/6529е за місцезнаходженням АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» направило копію подання з попередніми висновками у справі від 15.09.2026 № 70-03/608-П (далі – Подання), який відповідно до рекомендованого повідомлення про вручення поштового відправлення № R068171103901 отриманий ТОВАРИСТВОМ 18.09.2026.

(4) Відділення листом від 07.10.2026 № 70-02/7051е за місцезнаходженням АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» повідомило про дату, час і місце розгляду Справи, який відповідно до рекомендованого повідомлення про вручення поштового відправлення R067299096669 отриманий ТОВАРИСТВОМ 12.10.2026.

(5) АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» листом від 08.10.2026 № 12.88/26694 (вх. № 70-01/4394 від 08.10.2026) надало заперечення на Подання.

2. Відповідач

(6) АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» є юридичною особою, *(інформація, доступ до якої обмежено)*, дата і номер запису про проведення державної реєстрації 24.06.2005 за № 15881200000002314, місцезнаходження: *(інформація, доступ до якої обмежено)*. Основним видом діяльності АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» є *(інформація, доступ до якої обмежено)*.

(7) У розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» є суб’єктом господарювання.

3. Визначення монопольного (домінуючого) становища

(8) Відповідно до абзацу четвертого пункту 2 розділу ІІ «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України № 3295-IX від 09.08.2023 «Про внесення змін до деяких

законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства про захист економічної конкуренції та діяльності Антимонопольного комітету України» справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, розгляд яких розпочато до дня набрання чинності цим Законом, розглядаються відповідно до законодавства, яке діяло до дня набрання чинності цим Законом.

(9) Відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за № 317/6605 (далі – Методика), з урахуванням пункту 2.2 Методики, встановлено наступне.

3.1. Об'єкт аналізу щодо визначення ознак монопольного (домінуючого) становища

(10) Відповідно до пункту 3.1. Методики об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

3.1.1. Суб'єкт господарювання

(11) Об'єктом аналізу є АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» - суб'єкт господарювання, що здійснює діяльність на ринку послуг з розподілу електричної енергії.

(12) Згідно з пунктом 167 частини першої статті 1 Закону України «Про ринок електричної енергії» система розподілу електричної енергії (далі - система розподілу) – система ліній, допоміжного обладнання, обладнання для трансформації та перемикань, що використовується для розподілу електроенергії.

(13) Відповідно до пункту 112 частини першої статті 1 Закону України «Про ринок електричної енергії» оператор системи розподілу (далі – ОСР) – юридична особа, відповідальна за безпечну, надійну та ефективну експлуатацію, технічне обслуговування та розвиток системи розподілу і забезпечення довгострокової спроможності системи розподілу щодо задоволення обґрунтованого попиту на розподіл електричної енергії з урахуванням вимог щодо охорони навколишнього природного середовища та забезпечення енергоефективності.

(14) Відповідно до пункту 162 частини першої статті 1 Закону України «Про ринок електричної енергії» розподіл електричної енергії (далі - розподіл) – транспортування електричної енергії від електроустановок виробників електричної енергії або електроустановок оператора системи передачі мережами оператора системи розподілу, крім постачання електричної енергії.

(15) Отже, у розумінні статті 1 Закону України «Про ринок електричної енергії» АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» є оператором системи розподілу (ОСР).

(16) Згідно з частиною першою статті 3 Закону України «Про ринок електричної енергії», ринок електричної енергії функціонує на конкурентних засадах, крім діяльності суб'єктів природних монополій, з обмеженнями, встановленими цим Законом.

(17) Статтею 1 Закону України «Про природні монополії» визначено, що:

- природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні

іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги) (далі - товари);

- суб'єкт природної монополії - суб'єкт господарювання (юридична особа) будь-якої форми власності, який виробляє (реалізує) товари на ринку, що перебуває у стані природної монополії.

(18) Відповідно до абзацу восьмого частини першої статті 5 Закону України «Про природні монополії» відповідно до цього Закону регулюється діяльність суб'єктів природних монополій у таких сферах, зокрема, розподілу електричної енергії (передачі електричної енергії місцевими (локальними) електромережами.

(19) Згідно з частиною першою статті 7 Закону України «Про природні монополії» діяльність суб'єктів природних монополій у сферах, визначених у статті 5 цього Закону, а також діяльність суб'єктів господарювання на суміжних ринках підлягає ліцензуванню відповідно до закону.

(20) Окрім цього, статтею 45 Закону України «Про ринок електричної енергії» визначено, що діяльність з розподілу електричної енергії підлягає ліцензуванню відповідно до законодавства.

(21) Відповідно до постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП) від 16.11.2018 № 1442 АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» видано ліцензію на право провадження господарської діяльності з розподілу електричної енергії у межах місць провадження господарської діяльності, яка набирала чинності з 01.01.2019.

(22) АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» включено до Реєстру суб’єктів природних монополій, які провадять господарську діяльність у сфері енергетики, який ведеться НКРЕКП.

(23) На підставі зазначеного Реєстру АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» внесено до Зведеного переліку суб’єктів природних монополій, розміщеного на сайті Антимонопольного комітету України за посиланням https://amcu.gov.ua/napryami/konkurenciya/arhiv-zvedenogo-pereliku-prirodnih-monopolij/zvedenyi-perelik-pryrodnykh-monopolii-2026 станом на 18.08.2026, за видом господарської діяльності «розподіл електричної енергії» в межах території Полтавської області, а також частково територій Чернігівської, Сумської, Харківської, Дніпропетровської та Кіровоградської областей (пооб’єктний перелік системи розподілу електричної енергії) відповідно до постанови НКРЕКП від 16.11.2018 № 1442.

(24) Враховуючи наведене, ринок послуг з розподілу електричної енергії перебуває у стані природної монополії, а АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» є суб’єктом природних монополій.

(25) АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» здійснюючи діяльність на ринку послуг з розподілу електричної енергії надає послугу з доступу до інфраструктури об’єкта електроенергетики для розміщення електричних мереж та/або іншого інженерного обладнання (для вуличного освітлення).

3.1.2. Конкретний товар (продукція, товари, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим суб’єктом господарювання

(26) Об’єктом аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є послуга з доступу до інфраструктури об’єкта електроенергетики для розміщення електричних мереж та/або іншого інженерного обладнання (для вуличного освітлення).

3.2. Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище

3.2.1.Перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання

(27) Відповідно до пункту 4.1 Методики, перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з товарів (товарних груп), які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).

(28) Згідно з пунктом 4.2 Методики визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється, виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.

3.2.1.1. Споживчі характеристики

(29) Відповідно до підпункту 4.2.1 пункту 4.2 Методики споживчі характеристики товару визначаються за функціональним призначенням, фізичними, технічними та експлуатаційними характеристиками, ступенем новизни товару.

(30) Споживчими характеристиками послуги з доступу до інфраструктури об’єкта електроенергетики для розміщення електричних мереж та/або іншого інженерного обладнання (для вуличного освітлення) є сукупність технічних, правових та економічних параметрів, які дозволяють споживачу здійснювати розміщення електричних мереж та/або іншого інженерного обладнання на об'єктах електроенергетики.

(31) Основною споживчою властивістю послуги з доступу до інфраструктури об’єкта електроенергетики для розміщення електричних мереж та/або іншого інженерного обладнання (для вуличного освітлення) є отримання її у суб’єкта господарювання, у власності (на балансі) якого знаходиться інфраструктура об’єкта електроенергетики, зокрема, опори ліній електропередачі.

3.2.1.2. Умови споживання

(32) Послуга з доступу до інфраструктури об’єкта електроенергетики для розміщення електричних мереж та/або іншого інженерного обладнання (для вуличного освітлення) надається на підставі договору, укладеного між споживачем та суб’єктом господарювання, у власності (на балансі) якого знаходиться інфраструктура об’єкта електроенергетики, зокрема, опори ліній електропередачі.

3.2.1.3. Умови реалізації

(33) Доступ до опор ліній електропередачі для розміщення на електричних мережах та/або іншого інженерного обладнання (ліхтарів, проводів тощо) надається АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» за окрему плату.

3.2.1.4. Ціна

(34) Порядок визначення вартості послуги з доступу до інфраструктури об’єкта електроенергетики для розміщення електричних мереж та/або іншого інженерного обладнання (для вуличного освітлення) на даний час не врегульовано нормативно-правовими актами, тобто на зазначену послугу діє вільне ціноутворення.

3.2.2. Перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів)

(35) Конкретним товаром, який надається АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» є послуга з доступу до інфраструктури об'єкта електроенергетики для розміщення електричних мереж та/або іншого інженерного обладнання (для вуличного освітлення) (далі – Послуга).

(36) Споживачами Послуги є органи місцевого самоврядування (далі – ОМС) та суб'єкти господарювання, які використовують опори ліній електропередачі АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» для розміщення електричних мереж та/або іншого інженерного обладнання (ліхтарів, проводів тощо).

3.3. Визначення товарних меж ринку

(37) Відповідно до пункту 5.1 Методики, товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.

(38) Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється із переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) за показниками взаємозамінності, якими зокрема є:

- подібність призначення, споживчих властивостей, умов використання тощо;

- подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників тощо;

- наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи);

- відсутність суттєвої різниці в цінах;

- взаємозамінність товарів (товарної групи) з точки зору їх виробництва, тобто здатності виробників запропонувати нові товари на заміну існуючих.

(39) Послуга надається АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» на підставі договору на платній основі.

(40) Відповідно до затвердженої ТОВАРИСТВОМ форми договору, замовнику Послуги, надається доступ до опор ліній електропередачі для розміщення на них мереж вуличного освітлення, а саме ліхтарів та проводів.

(41) Отже, Послуга є платною.

(42) При цьому, споживачі (ОМС, суб'єкти господарювання) можуть отримати Послугу лише у суб'єкта господарювання, у власності (на балансі) якого знаходиться інфраструктура об'єкта електроенергетики, зокрема, опори ліній електропередачі для розміщення електричних мереж та/або іншого інженерного обладнання (ліхтарів, проводів тощо).

(43) Таким чином, товарними межами ринку за показниками взаємозамінності, подібності призначення, споживчих властивостей та умовами використання товару є послуга з доступу до інфраструктури об'єкта електроенергетики для розміщення електричних мереж та/або іншого інженерного обладнання (для вуличного освітлення).

3.4. Визначення територіальних (географічних) меж ринку

(44) Відповідно до пункту 6.1 Методики, територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів (товарної групи), є неможливим або недоцільним.

(45) Згідно із частиною першою статті 7 Закону України «Про природні монополії» діяльність суб'єктів природних монополій у сферах, визначених у цього Закону, а також діяльність суб'єктів господарювання на суміжних ринках підлягає ліцензуванню відповідно до закону.

(46) Особливістю Послуги є її отримання безпосередньо у суб'єкта господарювання, у власності (володінні) якого перебувають інфраструктура об'єкта електроенергетики та її елементи, зокрема, опори ліній електропередачі, для розміщення ОМС та суб'єктами господарювання електричних мереж та/або іншого інженерного обладнання (ліхтарів, проводів тощо).

(47) Відповідно до частини першої статті 8 Закону України «Про ринок електричної енергії» господарська діяльність з виробництва, передачі, розподілу електричної енергії, розподілу електричної енергії малими системами розподілу, постачання електричної енергії споживачам, зберігання енергії, агрегації, трейдерська діяльність, здійснення функцій оператора ринку та гарантованого покупця провадяться на ринку електричної енергії, за умови отримання відповідної ліцензії, якщо інше не передбачено цим Законом.

(48) Відповідно до пункту 1.3 Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з розподілу електричної енергії, затвердженими постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 27.12.2017 № 1470 (із змінами), місце провадження господарської діяльності – територія адміністративно-територіальної одиниці, в межах якої розташовані система розподілу електричної енергії, що перебуває у власності, господарському віданні (щодо державного або комунального майна) або в управлінні на підставі договору управління активами, укладеного з Національним агентством України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, здобувача ліцензії (ліцензіата), та електричні мережі інших власників, які не здійснюють розподіл електричної енергії відповідно до закону та приєднані безпосередньо або через електричні мережі інших власників до системи розподілу електричної енергії здобувача ліцензії (ліцензіата), до якої (яких) приєднано не менше 50000 споживачів (абонентів), а також територія, на якій розташовані електричні мережі інших власників (а також їх субспоживачів), приєднаних до мереж оператора системи передачі, які не здійснюють розподіл електричної енергії відповідно до закону (далі – власники електромереж) та з якими було укладено договір про постачання електричної енергії або договір про спільне використання технологічних електричних мереж до здійснення заходів з відокремлення. Вимога щодо кількості підключених споживачів (абонентів) поширюється виключно на здобувачів ліцензії.

(49) Відповідно до постанови НКРЕКП від 16.11.2018 № 1442 (із змінами), АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» видано ліцензію на право провадження господарської діяльності з розподілу електричної енергії в межах місць провадження господарської діяльності на території Полтавської області, Чернігівської області *(інформація, доступ до якої обмежено)*, Сумської області *(інформація, доступ до якої обмежено)*, Харківської області *(інформація, доступ до якої обмежено)*, Дніпропетровської області *(інформація, доступ до якої обмежено)*, Кіровоградської області *(інформація, доступ до якої обмежено)*, де розташовано систему розподілу електричної енергії, що

перебуває у власності або господарському віданні (щодо державного або комунального майна) АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО», та електричних мереж інших власників, які приєднані до мереж ліцензіата (з якими укладені відповідні договори згідно із законодавством).

(50) Тобто, АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» надає Послугу ОМС та суб'єктам господарювання в межах території населених пунктів Полтавської області, а також частково на території Чернігівської, Сумської, Харківської, Дніпропетровської та Кіровоградської областей (пооб'єктний перелік системи розподілу електричної енергії, відповідно до постанови НКРЕКП від 16.11.2018 № 1442), де розташовані опори ліній електропередачі ТОВАРИСТВА, які використовуються АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» для забезпечення надання послуг з розподілу електричної енергії споживачам.

(51) Отже, територіальними (географічними) межами ринку Послуги є територія Полтавської області, Чернігівської області *(інформація, доступ до якої обмежено)*, Сумської області *(інформація, доступ до якої обмежено)*, Харківської області *(інформація, доступ до якої обмежено)*, Дніпропетровської області (*(інформація, доступ до якої обмежено),* Кіровоградської області *(інформація, доступ до якої обмежено),* в межах розташування системи розподілу електричної енергії, що перебуває у власності або господарському віданні (щодо державного або комунального майна) АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО», та електричних мереж інших власників, які приєднані до мереж ліцензіата (з якими укладені відповідні договори згідно із законодавством) (далі – Територіальні межі).

3.5. Проміжок часу, стосовно якого має визначатися становище суб'єктів господарювання на ринку – часові межі ринку

(52) Відповідно до пункту 7.1 Методики, часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило, рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару зі сталою структурою.

(53) Часовими межами ринку Послуги визначено період травень 2020 року – вересень 2026 року. В зазначений період структура вказаного ринку не змінювалась.

3.6. Визначення потенційних конкурентів

(54) Згідно із пунктом 9.1 Методики, потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання: які мають матеріально-технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості; які виготовляють товари (товарні групи), що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку; нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.

(55) Відповідно до абзацу другого частини першої статті 1 Закону України «Про природні монополії» природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).

(56) У Листі від 02.07.2026 № 12-88/17716 (вх. № 70-01/2960 від 02.07.2026) АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» зазначило, що *«потенційними конкурентами на ринку надання послуги з використання опор ліній електропередачі для розміщення технічних засобів вуличного освітлення могли бути такі суб'єкти господарювання, які мають у*

своїй власності опори ліній електропередачі» (мова оригіналу) та повідомило, що *«копії підтверджуючих документів щодо вчинення іншими суб'єктами господарювання цінових або нецінових дій з метою здобуття власних переваг на зазначеному ринку за період з травня 2020 року по червень 2026 року відсутні»* (мова оригіналу).

(57) Тобто, Послуга може надаватись ОМС та суб'єктам господарювання для розміщення електричних мереж та/або іншого інженерного обладнання (ліхтарів, проводів тощо) з метою забезпечення вуличного освітлення іншими суб'єктами господарювання, які володіють стовпами, опорами. Однак, їх використання не є настільки поширеним та не має значного ринкового впливу у визначених Територіальних межах, оскільки можливість їх використання обмежена окремими ділянками (вулицями) деяких населених пунктів, в той час ТОВАРИСТВО має розгалужену розподільчу електричну мережу та лінії електропередачі АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» проходять майже через усі населені пункти Полтавської області, включно з віддаленими.

(58) За таких умов, інші суб'єкти господарювання, що надавали Послугу протягом досліджуваного періоду, надавали її у різних територіальних (географічних) межах, а відтак, не можуть вважатися конкурентами один одному, оскільки можуть мати ознаки монопольного (домінуючого) становища на ринку, в межах території окремих населених пунктів, на якій розташована їх інфраструктура, що використовується для надання Послуги.

(59) Отже, внаслідок технологічних особливостей отримання доступу до інфраструктури об'єкта електроенергетики, що перебуває у власності АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО», з метою розміщення електричних мереж та/або іншого інженерного обладнання (ліхтарів, проводів тощо) для забезпечення вуличного освітлення іншими суб'єктами господарювання, які володіють стовпами, опорами, конкуренція на ринку Послуги з доступу у визначених Територіальних межах відсутня, тому потенційні конкуренти у ТОВАРИСТВА відсутні.

3.7. Визначення бар'єрів для вступу на ринок

(60) Відповідно до пункту 9.2. Методики, бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців; адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).

(61) Статтею 22 Закону України «Про землі енергетики та правовий режим спеціальних зон енергетичних об'єктів» встановлено, що охоронні зони уздовж повітряних ліній електропередачі встановлюються у вигляді земельної ділянки і повітряного простору, обмежених вертикальними площинами, що віддалені по обидва боки ліній від крайніх проводів за умови невідхиленого їх положення на певній відстані залежно від напруги ліній електропередачі.

(62) Відповідно до статті 24 Закону України «Про землі енергетики та правовий режим спеціальних зон енергетичних об'єктів» визначено, що розміри охоронних та санітарно-захисних зон об'єктів енергетики залежно від їх конструкції та напруги встановлюються Кабінетом Міністрів України. Межі охоронних та санітарно-захисних зон об'єктів енергетики зазначаються в містобудівній документації, документації із землеустрою та кадастрових планах. Розмір охоронних та санітарно-захисних зон уздовж повітряних ліній електропередачі визначається паралельними прямими по обидва боки ліній від крайніх проводів на відстані від 2,0 до 40,0 метра залежно від напруги.

(63) При цьому, згідно зі статтею 32 Закону України «Про землі енергетики та правовий режим спеціальних зон енергетичних об'єктів» у межах санітарно-захисних зон електричних мереж забороняється, зокрема, розміщати споруди іншого призначення на меншій відстані від елементів електричних мереж, ніж встановлена нормами.

(64) Також, слід зазначити, що відповідно до вимог Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» створення та розвиток інженерно-транспортної інфраструктури, в тому числі нове будівництво або реконструкція існуючих інженерних, транспортних споруд і комунікацій може здійснюватися лише у відповідності до вимог містобудівної документації, в тому числі генеральних планів населених пунктів, планів зонування територій та детальних планів території, затверджених відповідними сільськими, селищними, міськими радами чи районними державними адміністраціями, що ускладнює будівництво додаткових (паралельних) опор електричних мереж до вже існуючих ліній електропередачі.

(65) Бар’єрами вступу на ринок Послуги є фактори адміністративного та економічного характеру, пов`язані з отриманням дозвільних документів, проєктуванням, будівництвом інфраструктури об’єкта електроенергетики для розміщення мереж вуличного освітлення, як окремий вид діяльності не є достатньо привабливим для суб’єктів господарювання, пов’язаний із неможливістю будівництва нової мережі електроопор у межах території, де розташовані місцеві (локальні) електромережі, що перебувають у власності АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО».

3.8. Загальні висновки щодо визначення монопольного (домінуючого) становища Відповідача

(66) Відповідно до пункту 9.3 Методики, наявність хоча б одного бар'єру вступу на ринок, що не може бути подоланий суб'єктом господарювання протягом 1 - 2 років унаслідок неможливості компенсації за цей час витрат, необхідних для вступу на ринок, розглядається як ознака того, що суб'єкт господарювання не є потенційним конкурентом.

(67) За таких умов, суб’єкти господарювання, крім АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО», що надають Послугу у різних територіальних (географічних межах), не можуть вважатися конкурентами один одному, оскільки кожний із них є суб’єктом господарювання, що має ознаки суб’єкта господарювання, що займає монопольне (домінуюче) становище на ринку у межах території, на якій розташовані його мережі (інфраструктура тощо), що використовується ним для надання Послуги.

(68) Таким чином, за результатами дослідження встановлено, що АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» не зазнавало конкуренції з боку інших суб’єктів господарювання на ринку надання Послуги, оскільки зміст визначення конкуренції полягає у змаганні (ціновому, неціновому) між учасниками ринку шляхом вчинення певних дій з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб’єктами господарювання, внаслідок чого споживачі мають можливість вибирати послугу між кількома продавцями.

(69) Відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб’єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо, зокрема, на цьому ринку у нього немає жодного конкурента.

(70) Враховуючи наведене, АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» протягом періоду травня 2020 року – вересня 2026 року займає монопольне (домінуюче) становище на ринку послуги з доступу до інфраструктури об’єкта електроенергетики для розміщення електричних мереж та/або іншого інженерного обладнання (для вуличного освітлення) в межах території Полтавської області, Чернігівської області *(інформація, доступ до якої*

обмежено), Сумської області *(інформація, доступ до якої обмежено)*, Харківської області *(інформація, доступ до якої обмежено)*, Дніпропетровської області *(інформація, доступ до якої обмежено)*, Кіровоградської області *(інформація, доступ до якої обмежено)*, в межах розташування системи розподілу електричної енергії, що перебуває у власності або господарському віданні (щодо державного або комунального майна) АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО», та електричних мереж інших власників, які приєднані до мереж ліцензіата (з якими укладені відповідні договори згідно із законодавством) із часткою 100 %, оскільки на цьому ринку у нього не має жодного конкурента.

4. Зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку

4.1. Обставини Справи

(71) АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» листом від 07.08.2026 № 12.88/21020 (вх. від 07.08.2026 № 70-01/3422) повідомило, що ТОВАРИСТВОМ надавалась послуга з доступу до інфраструктури об’єкта електроенергетики для розміщення електричних мереж та/або іншого інженерного обладнання (для вуличного освітлення) ОМС, суб’єктам господарювання Полтавської області та Кіровоградської області (смт Власівка, Світловодський район) на платній основі.

(72) За інформацією АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО», наданою листом від 07.08.2026 № 12.88/21020 (вх. від 07.08.2026 № 70-01/3422) та ОМС, протягом травня-грудня 2020 року – січня-вересня 2022 року ТОВАРИСТВО зверталося до ОМС щодо укладення Договорів з доступу до інфраструктури об’єкта електроенергетики для розміщення електричних мереж та/або іншого інженерного обладнання.

(73) Як зазначено у листі АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» від 11.11.2025 № 13-90/25567 (вх. від 11.11.2025 № 70-01/4580) *«доступ до опор ліній електропередачі для розміщення об’єктів вуличного освітлення на опорах АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» надавався виключно на договірних засадах»* (мова оригіналу).

(74) Згідно з наказом АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» від 30.04.2020 № 172 «Про затвердження Договору з доступу для розміщення електричних мереж та/або іншого інженерного обладнання», наданого листом ТОВАРИСТВА від 11.03.2021 № 13-89/5247 (вх. № 70-01/1287 від 12.03.2021), з метою врегулювання відносин щодо розміщення на опорах ТОВАРИСТВА електричних мереж та/або іншого інженерного обладнання для здійснення вуличного освітлення з 01.05.2020 АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» запроваджено форму Договору з доступу до інфраструктури об’єкта електроенергетики для розміщення електричних мереж та/або іншого інженерного обладнання (далі – Договір), що укладається із суб’єктами господарювання та органами місцевого самоврядування, у тому числі в частині визначення розміру плати за одну опору.

(75) Відповідно до вказаної форми Договору, замовнику послуги з доступу до інфраструктури об’єкта електроенергетики для розміщення електричних мереж та/або іншого інженерного обладнання, надається доступ до опор ліній електропередачі для розміщення на них мереж вуличного освітлення, а саме ліхтарів та проводів.

(76) АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» в листі від 11.03.2021 №13-89/5247 (вх. № 70-01/1287 від 12.03.2021) зазначило, що проєкт Договору розроблено ТОВАРИСТВОМ з урахуванням вимог Закону України «Про доступ до об'єктів будівництва, транспорту, електроенергетики з метою розвитку телекомунікаційних мереж» за аналогією надання послуги з доступу (використання опор ліній електропередачі) для розміщення вуличного освітлення (електричних мереж, ліхтарів) відповідно до Правил надання

доступу до інфраструктури об’єкта електроенергетики, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 18.07.2018 № 853 (далі – Правила № 853).

(77) Слід зазначити, що пунктом 1 Правил № 853 визначено, що ці Правила встановлюють загальний порядок здійснення доступу до інфраструктури об’єктів електроенергетики незалежно від форми власності для розташування технічних засобів електронних комунікацій та порядок взаємодії власника (володільця) інфраструктури об’єкта електроенергетики і замовника доступу до інфраструктури об’єкта електроенергетики.

(78) Наказами від 31.12.2020 № 581, від 16.01.2021 № 31 та від 31.01.2022 № 65 АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» вносились зміни до форми Договору.

(79) До затвердження форми Договору, яким передбачено плату за доступ до елементів інфраструктури об’єкта електроенергетики, відносини АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» із ОМС та суб’єктами господарювання щодо використання опор ліній електропередачі ТОВАРИСТВА для розміщення об’єктів вуличного освітлення не були врегульовані, плата за доступ до опор ліній електропередачі не стягувалась.

(80) Однак, як зазначено ОМС, у разі не укладення Договорів, з боку АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» мали місце повідомлення про припинення електропостачання (послуги з розподілу електричної енергії). Так, наприклад, за інформацією ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ ВЕЛИКОРУБЛІВСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ (лист від 08.09.2022 № 02-24/1077, вх. № 70-01/1563 від 27.10.2022), ТОВАРИСТВО направило Попередження про припинення електроживлення (надання послуг з розподілу) від 11.02.2022 № 21300447. У попередженні зазначено: *«на підставі п. 1.5.2 Кодексу систем розподілу, п. 7.5. Правил роздрібного ринку електричної енергії (далі - ПРРЕЕ), за порушення вимог п. 5.5.5 ПРРЕЕ та у відповідності до п. 10 Договору споживача про надання послуг з розподілу (передачі) електричної енергії, та заявки-повідомлення про припинення електроживлення споживачів постачальника ТОВ «ПОЛТАВАЕНЕРГОЗБУТ» (ВЦ) № б/н від 11 лютого 2022 року. 09 березня 2022 р. з 08:00 год. буде повністю/частково припинено розподіл електричної енергії, а саме по об’єктах з наступними ЕІС кодами:…»* (мова оригіналу).

(81) Також, за інформацією ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ ЗІНЬКІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ (лист від 14.09.2022 № 02-24/2285, вх. № 70-01/1325 від 15.09.2022), ТОВАРИСТВО листом від 14.12.2020 № 14-06-03-1/1876 повідомило ЗІНЬКІВСЬКУ МІСЬКУ РАДУ, що у разі не укладення Договору буде демонтовано ліхтарі вуличного освітлення.

(82) Втім, як повідомлено ОМС, фактів припинення АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» електропостачання вуличного освітлення населених пунктів, у зв’язку із не укладенням органами місцевого самоврядування, комунальними підприємствами договору з доступу до інфраструктури об’єкта електроенергетики для розміщення електричних мереж та/або іншого інженерного обладнання (за доступ до опор для розміщення вуличного освітлення) на території населених пунктів Полтавської області, на які поширюються повноваження ОМС, протягом травня-грудня 2020 року – січня-липня 2022 року не було.

(83) Також, згідно з інформацією АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО», наданою листом від 07.08.2026 № 12.88/21020 (вх. від 07.08.2026 № 70-01/3422), протягом 2020-2025 років, січня-серпня 2026 року, *«АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» не проводило робіт з припинення електропостачання вуличного освітлення населених пунктів у зв’язку із неукладенням ОМС, комунальними підприємствами договорів з доступу до інфраструктури об'єкта електроенергетики для розміщення електричних мереж та/або іншого інженерного обладнання (для вуличного освітлення) на території населених пунктів у межах території провадження господарської діяльності з розподілу електричної енергії»* (мова оригіналу).

(84) АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» надало копії наказів від 31.12.2020 № 581, від 16.01.2021 № 31, від 31.12.2021 № 855, від 29.08.2022 № 367, якими внесено зміни до форми Договору, зокрема, щодо розміру щомісячної плати за доступ до елементів інфраструктури об'єктів електроенергетики (плати за доступ до однієї опори) в місяць.

(85) Так, відповідно до вищезазначених наказів розмір щомісячної плати за доступ до елементів інфраструктури об'єктів електроенергетики – плата за доступ до однієї опори в місяць становила (без ПДВ):

- з 01.04.2020 – 11,81 грн згідно з наказом АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» від 27.02.2020 № 88;

- з 01.01.2021 – 15,00 грн згідно з наказом АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» від 31.12.2020 № 581;

- з 01.02.2021 – 3,00 грн згідно з наказом АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» від 16.01.2021 № 31;

- з 01.01.2022– 3,60 грн згідно з наказом АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» від 31.12.2021 № 855;

- з 24.02.2022 по 31.12.2022 – 0,01 грн згідно з наказом АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» від 29.08.2022 № 367 (на період дії правового режиму воєнного стану та 60 днів після його припинення).

(86) Листом від 26.08.2022 № 13-90/16111 (вх. № 70-01/1202 від 26.08.2022) ТОВАРИСТВО надано копію наказу АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» від 31.12.2021 № 855 «Про затвердження періодичної плати за доступ мереж вуличного освітлення» в обґрунтування встановлення розміру періодичної плати зазначено, зокрема, таке «*керуючись аналогією закону доцільно застосувати до правовідносин ТОВАРИСТВА та власників об'єктів вуличного освітлення норми Закону України «Про доступ до об'єктів будівництва, транспорту, електроенергетики з метою розвитку телекомунікаційних мереж» та виходячи з розрахунку річних витрат власника (РВВ) на одну опору та вартості періодичної плати за доступ до 1 опори на місяць в розмірі 9,01 грн (без ПДВ) ... З урахуванням соціального значення об'єктів вуличного освітлення для населення Полтавської області та тієї обставини, що власники об'єктів вуличного освітлення не здійснюють підприємницьку діяльність, доцільно визначити розмір плати за доступ до інфраструктури об'єктів електроенергетики щодо об'єктів вуличного освітлення в сторону зменшення у порівнянні з платою встановленою для власників телекомунікаційних мереж ...Затвердити з 01.01.2022 року періодичну плату за надання послуг з доступу до інфраструктури об'єкта електроенергетики для розміщення мереж вуличного освітлення в розмірі – 3,00 грн, крім того ПДВ – 0,60 грн, всього з ПДВ – 3,60 грн за одну опору на місяць»* (мова оригіналу).

(87) АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» листом від 17.11.2022 № 13-90/5525 (вх. № 70-01/1698 від 17.11.2022) повідомило Відділення, що відповідно до пункту 1 наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України «Про внесення змін до Методики визначення плати за доступ до елементів інфраструктури об'єкта електроенергетики» від 24.03.2022 № 137, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 29.03.2022 за № 361/37697, яким встановлено на період дії правового режиму воєнного стану в України та 60 днів після його припинення або скасування, розмір періодичної плати за доступ до елементів інфраструктури об'єктів електроенергетики з використанням несучої спроможності будівель, споруд і однієї опори становить 1 копійка на місяць та ТОВАРИСТВОМ було видано наказ від 29.08.2022 № 367, яким встановлено величину періодичної плати 0,01 грн за 1 опору на місяць з 24.02.2022.

(88) Листом від 08.05.2024 № 10-73/12438 (вх. № 70-01/1167 від 08.05.2024) АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» повідомлено, що з 01.01.2023 розмір плати за послугу з доступу до інфраструктури об'єкта електроенергетики для розміщення електричних мереж та/або іншого інженерного обладнання (для вуличного освітлення) не встановлено, надання послуги та нарахування плати призупинено наказом по ТОВАРИСТВУ від 30.12.2022 № 615 «Про особливості надання доступу до елементів інфраструктури об'єкт електроенергетики в період дії воєнного стану в Україні для мереж вуличного освітлення розміщених на опорах АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО». Згідно із пунктом 2 наказу АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» від 30.12.2022 № 615 **з 01.01.2023 призупинено дію наказів** ТОВАРИСТВА від 31.01.2022 № 65 та від 29.08.2022 № 367.

(89) Відповідно до інформації АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО», наданої листами від 08.05.2024 № 10-73/12438 (вх. від 08.05.2024 № 70-01/1167), від 03.02.2025 № 13-90/2961 (вх. від 03.02.2025 № 70-01/357), від 19.03.2026 № 12-88/8199 (вх. від 19.03.2026 № 70-01/1286), від 02.07.2026 № 12-88/17716 (вх. № 70-01/2960 від 02.07.2026) та від 07.08.2026 № 12.88/21020 (вх. від 07.08.2026 № 70-01/3422) протягом 2023-2025 років – січня-серпня 2026 року договори про надання послуги з доступу до інфраструктури об'єкта електроенергетики для розміщення електричних мереж та/або іншого інженерного обладнання (для вуличного освітлення) ТОВАРИСТВОМ не укладались, нарахування плати за використання опор не проводилися.

(90) Вибірковим аналізом інформації, отриманої Відділенням від ОМС, встановлено, що АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» виписувало рахунки та отримувало періодичну плату за послугу з доступу до інфраструктури об'єкта електроенергетики для розміщення електричних мереж та/або іншого інженерного обладнання (для вуличного освітлення) згідно із встановленим ТОВАРИСТВОМ розміром періодичної плати.

(91) Згідно з інформацією ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ ГАДЯЦЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ від 23.04.2021 № 03-68/2110 (вх. від 28.04.2021 № 70-01/2550) КОМУНАЛЬНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ «ДОБРОБУТ» (далі – КП «ДОБРОБУТ») та КОМУНАЛЬНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ «САРСЬКЕ» (далі – КП «САРСЬКЕ») сплачувались грошові кошти за використання опор ТОВАРИСТВА для вуличного освітлення протягом 2020-2021 років та надало копії укладених договорів, платіжних документів про оплату згідно виписаних ТОВАРИСТВОМ рахунків.

(92) Відповідно до пункту 1 до договору № 500481 з доступу до інфраструктури об'єкта електроенергетики для розміщення електричних мереж та/або іншого інженерного обладнання від 03.08.2020, укладеного між АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» та КП «ДОБРОБУТ» (далі – Договір № 500481), «*розрахунок розміру щомісячної плати здійснюється відповідно до ставок плати, розрахованих за затвердженою Міненерговугіллям методикою визначення плати за доступ до елементів інфраструктури об'єктів електроенергетики, для кожного з елементів об'єктів електроенергетики з урахуванням кількості таких елементів. Розрахунок розміру щомісячної плати є невід'ємною частиною договору (Додаток № 2 до даного договору)»* (мова оригіналу).

(93) Відповідно до додатку № 2 до Договору № 500481 ціна за доступ до 1 опори в місяць становила – 11,81 грн (без ПДВ), кількість опор – 212 шт., вартість щомісячної плати за доступ – 3 004,46 грн (з ПДВ).

(94) КП «ДОБРОБУТ» здійснювало оплату за «використання опор» у сумі 3 004,46 грн згідно платіжних доручень, зокрема: № 40 від 10.08.2020 (згідно рахунку № 90968581),

№ 71 від 04.09.2020 2020 (згідно рахунку № 90968584), № 56 від 27.10.2020 (згідно рахунку № 909827222), № 73 від 04.12.2020 (згідно рахунку № 90975865).

(95) Відповідно до додатку № 2 до договору № 519803 з доступу до інфраструктури об'єкта електроенергетики для розміщення електричних мереж та/або іншого інженерного обладнання від 26.02.2010, укладеного між АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» та КП «САРСЬКЕ», ціна за доступ до 1 опори в місяць становила – 3,00 грн (без ПДВ), кількість опор – 170 шт., вартість щомісячної плати за доступ – 612,00 грн (з ПДВ).

(96) АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» виписувало рахунки КП «САРСЬКЕ» «за доступ до елементів інфраструктури об'єкта електроенергетики» на суму 612,00 грн, зокрема: рахунок від 26.02.2021 № 91008175, від 05.04.2021 № 91015057.

(97) Згідно з інформацією ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ ЧОРНУХИНСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ РАДИ від 26.04.2021 № 01-2-47/714 (вх. від 29.04.2021 № 70-01/2513) між ВИКОНАВЧИМ КОМІТЕТОМ ЧОРНУХИНСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ РАДИ та АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» був укладений договір № 1648 з доступу до інфраструктури об'єкта електроенергетики для розміщення електричних мереж та/або іншого інженерного обладнання від 16.07.2020 (далі – Договір № 1648), сплачувались грошові кошти за використання опор ТОВАРИСТВА для вуличного освітлення протягом 2020 року, також вказаним листом надано копії укладеного договору, платіжних документів про оплату згідно виписаних ТОВАРИСТВОМ рахунків.

(98) Відповідно до пункту 2.1 до Договору № 1648 «*розрахунок розміру щомісячної плати здійснюється відповідно до ставок плати, розрахованих за затвердженою Міненерговугіллям методикою визначення плати за доступ до елементів інфраструктури об'єктів електроенергетики, для кожного з елементів об'єктів електроенергетики з урахуванням кількості таких елементів. Розрахунок розміру щомісячної плати є невід'ємною частиною договору (Додаток № 2 до даного договору)»* (мова оригіналу).

(99) Відповідно до додатку № 2 до Договору № 1648 ціна за доступ до 1 опори в місяць становила – 11,81 грн (без ПДВ), кількість опор –1 063 шт., вартість щомісячної плати за доступ – 15 064,84 грн (з ПДВ).

(100) ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ ЧОРНУХИНСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ РАДИ здійснював оплату за «послуги з доступу до елементів інфраструктури об'єкта електроенергетики» у сумі 15 064,84 грн згідно платіжних доручень, зокрема: № 805 від 03.08.2020, № 902 від 04.09.2020, № 1012 від 01.10.2020, № 1114 від 03.11.2020, № 1207 від 01.12.2020.

(101) Згідно з інформацією АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО», наданою листами від 08.05.2024 № 10-73/12438 (вх. № 70-01/1167 від 08.05.2024), від 19.03.2026 № 12-88/8199 (вх. від 19.03.2026 № 70-01/1286), від 02.07.2026 № 12-88/17716 (вх. № 70-01/2960 від 02.07.2026) та від 07.08.2026 № 12.88/21020 (вх. від 07.08.2026 № 70-01/3422) обсяг наданої ТОВАРИСТВОМ послуги з доступу до інфраструктури об'єкта електроенергетики для розміщення електричних мереж та/або іншого інженерного обладнання (для вуличного освітлення) ОМС, суб'єктам господарювання, протягом періоду травня 2020 року – серпня 2026 року наведено у таблиці № 1.

Таблиця № 1

	Травень - грудень 2020 року	2021 рік	2022 рік	2023 рік	2024 рік	2025 рік	Січень - серпень 2026 року
Нарахування (тис. грн з	995,9	1 482,0	30,3	0	0	0	0

ПДВ)							
Оплата (тис. грн з ПДВ)	883,9	755,9	31,7*	39,7**	0	0	0

*У 2022 році повернуто переплату у розмірі 1,4 тис. грн з ПДВ на рахунок КОМУНАЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА ПІЩАНСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ «КОМУНСЕРВІС».

** У 2023 році НАРІЖАНСЬКОЮ СІЛЬСЬКОЮ РАДОЮ було сплачено заборгованість за 2020 рік у розмірі 39,7 тис. грн з ПДВ згідно з рішенням Господарського суду Полтавської області від 15.02.2023 по справі № 917/1629/22 на користь АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО».

(102) Розрахунок вартості послуги з доступу до інфраструктури об'єкта електроенергетики для розміщення електричних мереж та/або іншого інженерного обладнання (для розміщення вуличного освітлення) здійснювався АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» відповідно до Методики визначення плати за доступ до елементів інфраструктури об'єкта електроенергетики № 622, затвердженої наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 10.12.2018 № 622, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 02.01.2019 за № 1/32972.

(103) Як зазначено АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» у листі від 12.01.2022 № 10-72/716 (вх. від 13.01.2022 № 70-01/173), «*розрахунок вартості послуги виконано згідно пункту 5 розділу ІІІ Методики визначення плати за доступ до елементів інфраструктури об'єкта електроенергетики», затвердженої наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 10.12.2018 № 622, та складає 0,3 відсотки мінімальної заробітної плати станом на 01.01.2021 за одну опору лінії електропередачі на місяць. Разом з цим, з урахуванням соціального значення об'єктів вуличного освітлення для населення Полтавської області АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» визнало за доцільне визначити розмір плати за доступ до інфраструктури до об'єктів електроенергетики в бік зменшення в порівнянні з нормами визначеними Законом України «Про доступ до об'єктів будівництва, транспорту, електроенергетики з метою розвитку телекомунікаційних мереж» та нормативними актами виданим на його виконання, в 5 разів тобто до 3 грн (без ПДВ) на одну опору»* (мова оригіналу).

(104) Відповідно до інформації АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО», наданої листом від 26.08.2022 № 13-90/16111 (вх. від 26.08.2022 № 70-01/1202), наказом ТОВАРИСТВА від 31.01.2022 № 65 «Про затвердження нової форми договору надання послуг з доступу до інфраструктури об'єкта електроенергетики для розміщення мереж вуличного освітлення» затверджено з 01.01.2022 нову форму договору надання послуг з доступу до інфраструктури об'єкта електроенергетики для розміщення мереж вуличного освітлення. Згідно із додатком 2 до договору пата за послугу з доступу до 1 опори в місяць становила 3,00 грн (без ПДВ).

(105) Також, у листі від 26.08.2022 № 13-90/16111 (вх. від 26.08.2022 № 70-01/1202) АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» зазначено, що *«застосування норм Закону України «Про доступ до об'єктів будівництва, транспорту, електроенергетики з метою розвитку телекомунікаційних мереж» та нормативних актів виданих на його виконання до відносин з власниками об'єктів вуличного освітлення є цілком правомірним… розрахунок вартості послуги виконано згідно Методики визначення плати за доступ до елементів інфраструктури об'єкта електроенергетики», затвердженої наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 10.12.2018 № 622»* (мова оригіналу).

(106) Крім того, відповідно до інформації АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО», наданої листом від 08.05.2024 № 10-73/12438 (вх. № 70-01/1167 від 08.05.2024), ТОВАРИСТВО

підтвердило, що *«з метою врегулювання відповідних правовідносин стосовно розміщення вуличного освітлення на опорах, які виникли з органами місцевого самоврядування ... застосовано аналогічні норми Закону України «Про доступ до об'єктів будівництва, транспорту, електроенергетики з метою розвитку телекомунікаційних мереж»* (мова оригіналу).

(107) Слід зазначити, що відповідно до інформації АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО», наданої листами від 08.05.2024 №10-73/12438 (вх. №70-01/1167 від 08.05.2024), від 03.02.2025 №13-90/2961 (вх. № 70-01/357 від 03.02.2025), на опорах ліній електропередачі ТОВАРИСТВА, на яких розміщено мережі вуличного освітлення для міст, селищ, сел, також, знаходяться електричні мережі АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» та телекомунікаційні мережі суб'єктів господарювання. Тобто, на певних ділянках населених пунктів здійснюється сумісне використання опор ліній електропередачі ТОВАРИСТВА для:

- розміщення АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» електричних мереж з метою розподілу електричної енергії;

- розміщення телекомунікаційних мереж та телекомунікаційного обладнання операторами електронних комунікацій/постачальникам електронних комунікаційних послуг з метою надання телекомунікаційних послуг;

- розміщення ОМС та суб'єктами господарювання вуличного освітлення (ліхтарів, електричних проводів).

(108) Відповідно до пункту 1 Положення про Міністерство енергетики України (Міненерго), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17.06.2020 № 507 (зі змінами), Міненерго є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику в електроенергетичному, ядерно-промисловому, вугільно-промисловому, торфодобувному, нафтогазовому та нафтогазопереробному комплексах.

(109) Згідно зі статтею 9 Закону України «Про доступ до об'єктів будівництва, транспорту, електроенергетики з метою розвитку електронних комунікаційних мереж» (далі – Закон), Міненерго здійснює такі повноваження з питань доступу до інфраструктури об'єкта доступу: розробляє Правила надання доступу до інфраструктури об'єкта електроенергетики; і розробляє та затверджує методику визначення плати за доступ до елементів інфраструктури об'єкта електроенергетики.

(110) З метою отримання роз'яснень щодо порядку доступу до інфраструктури об'єкта електроенергетики для розміщення електричних мереж та/або іншого інженерного обладнання (для вуличного освітлення) Антимонопольний комітет України звернувся до Міненерго.

(111) Міністерство енергетики України листом від 03.02.2021 № 26/1.6-4.2-1610 (наданий до Антимонопольного комітету України) повідомило, що наказ Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 10.12.2018 № 622 «Про затвердження Методики визначення плати за доступ до елементів інфраструктури об'єкта електроенергетики», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 02.01.2019 за № 1/32972, розроблений відповідно до Закону України «Про доступ до об'єктів будівництва, транспорту, електроенергетики з метою розвитку телекомунікаційних мереж» для встановлення правових, економічних та організаційних засад забезпечення доступу до інфраструктури об'єктів для розташування технічних засобів телекомунікацій з метою забезпечення розвитку інформаційного суспільства в Україні відповідно до вимог Закону.

(112) Відповідно до листа Міністерства енергетики України (далі – Міненерго) від 17.03.2023 № 26/1.2-4.2-5696 (вх. № 70-01/143к від 17.03.2023) до Антимонопольного комітету України, Міненерго зазначило, що неодноразово наголошувало АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» на неприпустимості використання Правил надання доступу до інфраструктури об'єкта електроенергетики, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 18.07.2018 № 853 та Методики визначення плати за доступ до елементів інфраструктури об'єкта електроенергетики, затвердженої наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 10.12.2018 № 622 «Про затвердження Методики визначення плати за доступ до елементів інфраструктури об'єкта електроенергетики», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 02.01.2019 за № 1/32972, для розрахунку та встановлення плати за використання об'єктів електроенергетики для розміщення електричних мереж та іншого інженерного обладнання.

(113) Відповідно до положень статті 1 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» (далі – Закон про НКРЕКП), Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі - Регулятор), є постійно діючим центральним органом виконавчої влади зі спеціальним статусом, який утворюється Кабінетом Міністрів України.

(114) Положеннями статті 2 Закону про НКРЕКП визначено, що Регулятор здійснює державне регулювання, моніторинг та контроль за діяльністю суб'єктів господарювання у сфері енергетики, зокрема: діяльності з виробництва, передачі, розподілу, постачання електричної енергії, зберігання енергії; діяльності з організації купівлі-продажу електричної енергії на ринку «на добу наперед» та внутрішньодобовому ринку, забезпечення купівлі електричної енергії за «зеленим» тарифом, трейдерської діяльності.

(115) З метою отримання роз'яснень щодо порядку надання АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» послуги з доступу до інфраструктури об'єкта електроенергетики для розміщення електричних мереж та/або іншого інженерного обладнання (для вуличного освітлення) та щодо витрат на утримання, обслуговування опор ліній електропередачі Антимонопольний комітет України звернувся до НКРЕКП.

(116) У листі НКРЕКП від 03.02.2021 № 1159/17.1.4/7-21 (наданий до Антимонопольного комітету України) зазначено, що питання доступу до інфраструктури об'єктів електроенергетики, в тому числі використання опор ліній електропередачі для розміщення елементів вуличного освітлення, в частині визначення умов, порядку та вартості доступу до інфраструктури об'єкта електроенергетики для розміщення вуличного освітлення, законодавством не врегульовано.

(117) Також, НКРЕКП у листі від 27.02.2023 №2251/17.2.2/7-23 (наданий до Антимонопольного комітету України) повідомлено, що ліцензіат має вести окремий облік витрат та заходів господарської діяльності з розподілу електричної енергії та інших видів господарської діяльності.

(118) Крім того, зазначене підтверджено листом НКРЕКП від 02.04.2026 № 4322/17.2.2/7-26 (вх. від 03.04.2026 № 70-01/237К) (наданий до Антимонопольного комітету України), яким повідомляється, що Порядком встановлення (формування) тарифів на послуги з розподілу електричної енергії, затвердженим постановою НКРЕКП від 05.10.2018 № 1175 (далі – Порядок № 1175), регулюються відносини щодо формування ліцензіатами та/або суб'єктами господарювання, які планують здійснювати діяльність з розподілу електричної енергії (далі - ліцензіати), тарифів на послуги з розподілу електричної енергії та встановлення цих тарифів НКРЕКП. Відповідно пункту 7.19

глави 7 Порядку № 1175 ліцензіат має вести окремий облік витрат та доходів господарської діяльності з розподілу електричної енергії та інших видів господарської діяльності.

(119) НКРЕКП у листі від 27.02.2023 № 2251/17.2.2/7-23 (наданий до Антимонопольного комітету України) на питання щодо врахування у тарифах на послугу з розподілу електричної енергії витрат на утримання, обслуговування опор електричних мереж АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» зазначило, що структурами тарифів на послуги з розподілу електричної енергії та відповідною звітністю, що надається ліцензіатами, не відокремлюється окремо витрати ліцензіата на утримання ліній електропередачі та відповідно до Порядку № 1175, для обслуговування та підтримання електричних мереж у належному стані, для операторів систем розподілу, яким встановлюються тарифи на послуги з розподілу електричної енергії на перехідний період до складу статті витрат «операційні витрати» включаються складові «витрати на ремонт» та «сировина і матеріали».

(120) Як зазначено НКРЕКП (лист від 27.02.2023 №2251/17.2.2/7-23), у тарифах на послуги з розподілу електричної енергії АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО», що були встановлені постановами НКРЕКП протягом 2020-2022 років та 01.01.2023:

- від 10.12.2019 № 2683 (із змінами внесеними постановою НКРЕКП від 11.07.2020 № 1344), які діяли у 2020 році, стаття «витрати на ремонт» становила 113 001 тис. грн, а стаття «сировина і матеріали» становила 16 763 тис. грн;

- від 09.12.2020 № 2356, які діяли у 2021 році, стаття «витрати на ремонт» становила 122 832 тис. грн, а стаття «сировина і матеріали» становила 18 857 тис. грн;

- від 17.12.2021 № 2604, які діяли з 01.01.2022, витрати на ремонт та сировину і основні матеріали є складовими статті «операційні контрольовані витрати», які визначені відповідно до базових рівнів операційних контрольованих витрат, врахованих в діючій (на 2021 рік) структурі тарифів ліцензіата, із застосуванням коефіцієнта 1,078 – прогнозований індекс цін виробників промислової продукції на 2022 рік (грудень до грудня) та загального показника ефективності на рівні 1 %;

- від 21.12.2022 № 1805, які діяли з 01.01.2023, витрати на ремонт та сировину і основні матеріали є складовими статті «операційні контрольовані витрати», які визначені відповідно до рівнів операційних контрольованих витрат, врахованих в діючій (на 2022 рік) структурі тарифів ліцензіата, із застосуванням коефіцієнта 1,078 – прогнозований індекс цін виробників промислової продукції на 2022 рік (грудень до грудня) та загального показника ефективності на рівні 0 %.

(121) Також, у листі НКРЕКП до Антимонопольного комітету України від 02.04.2026 № 4322/17.2.2/7-26 (вх. від 03.04.2026 № 70-01/237К) зазначено, що структурами тарифів з розподілу електричної енергії та відповідною звітністю, що надається ліцензіатами не відокремлюються окремо витрати ліцензіата на утримання ліній електропередачі, та, що у тарифах на послуги з розподілу електричної енергії АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» до складу операційних контрольованих витрат включаються, зокрема, складові «витрати на ремонт» та «сировина і основні матеріали», які були встановлені постановами НКРЕКП:

- від 09.12.2023 № 2337, які діяли з 01.01.2024, «операційні контрольовані витрати» (далі - ОКВ) визначено на рівні базових ОКВ, врахованих в діючій структурі тарифів ТОВАРИСТВА, із застосуванням коефіцієнта 1,114 – прогнозний індекс цін виробників промислової продукції на 2024 рік (грудень до грудня) та загального показника ефективності на рівні 0 %;

- від 19.12.2024 № 2215 (зі змінами), які діяли з 01.01.2025, ОКВ визначено на рівні базових ОКВ, врахованих в діючій структурі тарифів ТОВАРИСТВА, із застосуванням коефіцієнта 1,111 – прогнозний індекс цін виробників промислової продукції на 2025 рік (грудень до грудня) та загального показника ефективності на рівні 0 %;

- від 05.12.2025 № 2024 (зі змінами), які діють з 01.01.2026, ОКВ визначено на рівні базових ОКВ, врахованих в діючій структурі тарифів ТОВАРИСТВА, із застосуванням коефіцієнта 1,136 – прогнозний індекс цін виробників промислової продукції на 2025 рік (грудень до грудня) та загального показника ефективності на рівні 1 %.

(122) За інформацією АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО», наданою листами від 12.01.2022 № 10-72/716 (вх. № 70-01/173 від 13.01.2022), від 17.11.2022 №13-90/5525 (вх. № 70-01/1698 від 17.11.2022), від 11.11.2025 № 13.90./25567 (вх. № 70-01/4525 від 06.11.2025), від 19.03.2026 № 12-88/8199 (вх. від 19.03.2026 № 70-01/1286), від 02.07.2026 № 12-88/17716 (вх. № 70-01/2960 від 02.07.2026) ТОВАРИСТВО **не веде окремого обліку доходів та витрат**, пов'язаних із наданням послуги з доступу до інфраструктури об'єкта електроенергетики для розміщення електричних мереж та/або іншого інженерного обладнання (для вуличного освітлення), зокрема, на утримання опор, на яких розміщено вуличне освітлення, ОМС або суб'єктам господарювання, в тому числі по кожній опорі. Облік витрат та доходів АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» **ведеться загалом за всіма іншими видами діяльності** ТОВАРИСТВА окремо від обліку ліцензованих видів діяльності.

(123) Також, у листі від 19.03.2026 № 12-88/8199 (вх. № 70-01/1286 від 19.03.2026) АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» зазначено, що *«АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» не веде окремого обліку витрат на утримання опор ліній електропередачі (такий облік не вівся і у 2025 році), які використовуються для розміщення електричних мереж ТОВАРИСТВА, а також мереж вуличного освітлення, телекомунікаційних мереж (мереж електронних комунікацій). При цьому, ТОВАРИСТВОМ постійно виконуються необхідні роботи з ремонту, реконструкції та модернізації повітряних ліній електропередачі з метою підтримання їх у належному стані по всіх повітряних лініях, до складу яких входять як самі лінії електропередачі, так і опори… Сума отриманих ТОВАРИСТВОМ коштів від споживачів за використання опор для розміщення телекомунікаційних мереж (електронних комунікаційних мереж) тощо (крім вуличного освітлення) за 2025 рік склала 33 179,53 тис. грн (з ПДВ)»* (мова оригіналу).

(124) Однак, копій документів, підтверджуючих понесення ТОВАРИСТВОМ фактичних витрат, пов'язаних із наданням послуги з доступу до інфраструктури об'єкта електроенергетики для розміщення електричних мереж та/або іншого інженерного обладнання (для вуличного освітлення) АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» не надано.

(125) При цьому, листом від 19.03.2026 №12-88/8199 (вх. № 70-01/1286 від 19.03.2026) АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» надало копії Висновку експерта НАЦІОНАЛЬНОГО НАУКОВОГО ЦЕНТРУ «ІНСТИТУТ СУДОВИХ ЕКСПЕРТИЗ ІМ ЗАСЛ. ПРОФ. М.С. БОКАРІУСА» № 20537 від 11.09.2023 за результатами проведеного електротехнічного дослідження за листом АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» № 10.74/16604 від 19.06.2023 (далі – Висновок № 20537 від 11.09.2023) та Висновку експерта ПОЛТАВСЬКОГО ВІДДІЛЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО НАУКОВОГО ЦЕНТРУ «ІНСТИТУТ СУДОВИХ ЕКСПЕРТИЗ ІМ ЗАСЛ. ПРОФ. М.С. БОКАРІУСА» № 2976 від 14.12.2023 за результатами проведеного експертного економічного дослідження згідно зави АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» № 10.74/16603 від 19.06.2023 (далі – Висновок № 2976 від 14.12.2023).

(126) Відповідно до Висновку № 20537 від 11.09.2023 дослідження проводилось за заявою АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» від 19.06.2023 № 10.74/16604 по наступному питанню:

«Чи збільшується час і ускладнюються роботи при обслуговуванні ПЛ-0,4-10кв з додатковим розміщенням на цих опорах мереж вуличного освітлення (ВО)» (мова оригіналу).

(127) Згідно із Висновком № 20537 від 11.09.2023, експертом зроблений висновок: *«Обслуговування ПЛ-0,4-10Кв з додатковим розміщенням на опорах мереж вуличного освітлення (ВО) призведе до збільшення часу і ускладнення робіт з налагодження та обслуговування. Це стосується різних аспектів, таких як доступність, безпека та використання спеціального обладнання, більш докладніше наведено у дослідницькій частині висновку»* (мова оригіналу).

(128) Відповідно до Висновку № 2976 від 14.12.2023 дослідження проводилось за заявою АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» від 19.06.2023 № 10.74/16603 та листа ТОВАРИСТВА від 17.11.2023 № 10.74/3069 з наступних питань:

«1. Чи є документально обґрунтована величина вартості послуги з доступу до інфраструктури об'єкта електроенергетики для розміщення об'єктів вуличного освітлення на об'єктах електроенергетики (опорах) протягом січня-липня 2022, що зазначені у розрахунку згідно наданих на дослідження документів.

2. Чи підтверджується розрахунково із урахуванням дослідження щодо документального обґрунтування вартості послуги з доступу до інфраструктури об'єкта електроенергетики для розміщення об'єктів вуличного освітлення на об'єктах електроенергетики (опорах), що зазначені у розрахунку АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» (мова оригіналу).

(129) Згідно із Висновком № 2976 від 14.12.2023, експертом зроблений висновок: *«По першому питанню в межах компетенції експерта економіста в обсязі наданих на дослідження матеріалів розрахункові величини вартості послуги з доступу до інфраструктури об'єкта електроенергетики для розміщення об'єктів вуличного освітлення на об'єктах електроенергетики (опорах) протягом січня-липня 2022, що зазначені у розрахунку згідно наданих на дослідження документів, документально підтверджуються та є обґрунтованими. По другому питанню в межах компетенції експерта економіста в обсязі наданих на дослідження матеріалів, вартість послуги з доступу до інфраструктури об'єкта електроенергетики для розміщення об'єктів вуличного освітлення на об'єктах електроенергетики (опорах), що зазначені у розрахунку АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО», розрахунково підтверджується»* (мова оригіналу).

(130) При цьому, у Висновку № 2976 від 14.12.2023 зазначається, що **висновок здійснено на підставі розрахунків, планових показників** та заходів, наданих АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО», а також, зокрема, Методики визначення плати за доступ до елементів інфраструктури об'єкта електроенергетики, затвердженої наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 10.12.2018 № 622, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 02.01.2019 за № 1/32972 (далі – Методика № 622).

(131) Разом з цим, вищезазначеному наказі Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 10.12.2018 № 622 зазначено, що Методику № 622 розроблено та затверджено відповідно до статті 9 Закону України «Про доступ до об'єктів будівництва, транспорту, електроенергетики **з метою розвитку телекомунікаційних мереж**», якою визначено повноваження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику в електроенергетичному, ядерно-промисловому, вугільно-промисловому, торфодобувному та нафтогазовому комплексах, з питань доступу до інфраструктури об'єкта доступу.

(132) Слід зазначити, що у пункті 1 розділу IV Методики № 622 визначено, що прямі додаткові витрати власника (володільця) інфраструктури об’єктів електроенергетики у зв’язку із збільшенням норм часу на обслуговування ПЛ, ПЛІ напругою 0,4-10 кВ **із розташованими на них технічними засобами телекомунікацій** в розрахунку на одну опору визначаються як сума додаткових витрат, пов’язаних з ускладненням умов виконання робіт, спричиненим наданням доступу.

(133) У статті 1 Закону України «Про телекомунікації» № 1280-IV від 18.11.2003 (Закон втратив чинність з 01.01.2022 на підставі Закону № 1089-IX від 16.12.2020) наведено визначення терміну: **технічні засоби телекомунікацій** – обладнання, станційні та лінійні споруди, призначені для утворення телекомунікаційних мереж.

(134) При цьому, засоби вуличного освітлення (ліхтарі, електричні проводи) не належать до технічних засобів телекомунікацій.

(135) Відповідно до пункту 4 частини першої статті 21 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» елементами (частинами) об’єктів благоустрою є, зокрема, засоби та обладнання зовнішнього освітлення.

(136) Згідно із частиною першою статті 29 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» власники об'єктів благоустрою забезпечують освітлення цих об'єктів відповідно до вимог норм і правил.

(137) Також, у Висновку № 2976 від 14.12.2023 не зазначено, яким чином при визначенні розміру періодичної плати здійснюється розподіл витрат за доступ до елементів інфраструктури об’єкта електроенергетики (електроопор), які сумісно використовуються ТОВАРИСТВОМ (для розподілу/передачі електричної енергії), ОМС та суб’єктами господарювання (для розміщення вуличного освітлення), операторами електронних комунікацій/постачальниками електронних комунікаційних послуг (для розміщення технічних засобів електронних комунікацій) та не зазначено про врахування фактичних витрат для надання такого доступу.

(138) За інформацією АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО», наданою листами від 12.01.2022 № 10-72/716 (вх. № 70-01/173 від 13.01.2022), від 26.08.2022 № 13-90/16111 (вх. № 70-01/1202 від 26.08.2022) у тарифах на послуги з розподілу електричної енергії, що були чинними протягом 2020 року – січня-липня 2022 року ТОВАРИСТВОМ враховані витрати на сировину, матеріали на утримання та експлуатацію устаткування та витрати на ремонт (в тому числі опор), що використовуються для розміщення електричних мереж.

(139) Як зазначило ТОВАРИСТВО у листах від 03.02.2025 № 13.90/2961 (вх. № 70-01/357 від 03.02.2025), від 11.11.2025 № 13.90./25567 (вх. № 70-01/4525 від 06.11.2025) та від 02.07.2026 № 12-88/17716 (вх. № 70-01/2960 від 02.07.2026) окремого розрахунку планових витрат на утримання опор, що використовуються для розміщення електричних мереж, Порядком встановлення (формування) тарифів на послуги з розподілу електричної енергії, затвердженим постановою НКРЕКП від 05.10.2018 № 1175 (із змінами), не передбачено та структурами тарифів на послуги з розподілу електричної енергії для АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» не встановлено.

(140) Крім того, АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» у вищевказаних листах зазначило, що у разі надання ОМС та суб’єктам господарювання послуги з доступу до інфраструктури об’єкта електроенергетики для розміщення електричних мереж та/або іншого інженерного обладнання (для вуличного освітлення) ускладнюються умови виконання робіт, пов’язаних з їх утриманням та експлуатацією опор та збільшується фактичний час на їх обслуговування та ремонт. Це, в свою чергу, призводить до додаткових витрат

на утримання та обслуговування опор електричних мереж, які не враховуються в тарифах на послуги з розподілу електричної енергії.

(141) Однак, підтверджуючих документів щодо фактично понесених додаткових витрат на утримання та обслуговування опор електричних мереж АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» не надало.

(142) Як зазначено АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» у листі від 02.07.2026 № 12-88/17716 (вх. № 70-01/2960 від 02.07.2026) *«станом на 01.06.2026 діючі договори зі споживачами (органами місцевого самоврядування, комунальними підприємствами, суб'єктами господарювання), предметом яких є саме використання опор ліній електропередачі для розміщення технічних засобів вуличного освітлення, відсутні. У зв'язку з відсутністю таких договорів відповідні взаємовідносини щодо використання опор ліній електропередачі для розміщення технічних засобів вуличного освітлення станом на 01.06.2026 та на момент даної відповіді не врегульовані на договірних засадах, а плата за таке використання Товариством не нараховується та Товариству не сплачується»* (мова оригіналу).

(143) Згідно з інформацією, наданою АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» листом від 02.07.2026 № 12-88/17716 (вх. № 70-01/2960 від 02.07.2026) *«відповідно до наказу Товариства від 30.12.2022 № 615 на період дії воєнного стану в Україні, починаючи з 01.01.2023, Товариством* ***призупинено*** *укладання відповідних договорів, а також здійснення нарахувань та проведення розрахунків за доступ до опор ліній електропередачі для розміщення об'єктів вуличного освітлення»* (мова оригіналу).

(144) За інформацією АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО», наданою листом від 07.08.2026 № 12.88/21020 (вх. від 07.08.2026 № 70-01/3422), дію договорів з доступу до інфраструктури об'єкта електроенергетики для розміщення електричних мереж та/або іншого інженерного обладнання (для вуличного освітлення) припинено, надання послуги з доступу до інфраструктури об'єкта електроенергетики для розміщення електричних мереж та/або іншого інженерного обладнання (для розміщення вуличного освітлення) призупинено відповідно до наказу Товариства від 30.12.2022 № 615.

(145) АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» листом від 07.08.2026 № 12.88/21020 (вх. від 07.08.2026 № 70-01/3422) надало інформацію про кількість договорів з доступу до інфраструктури об'єкта електроенергетики для розміщення електричних мереж та/або іншого інженерного обладнання за період 2020-2025 років та станом на 01.08.2026. Інформація наведена у таблиці № 2.

Таблиця № 2

Кількість договорів	Станом на 01.01.2021	Станом на 01.01.2022	Станом на 01.01.2023	Станом на 01.01.2024	Станом на 01.01.2025	Станом на 01.01.2026	Станом на 01.08.2026
укладених	34	3	0	0	0	0	0
діючих	34	3	0	0	0	0	0

(146) Відтак, АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» встановило вартість послуги з доступу до інфраструктури об'єкта електроенергетики для розміщення електричних мереж та/або іншого інженерного обладнання (для вуличного освітлення) ОМС та суб'єктам господарювання на підставі Методики № 622, що не розповсюджується на правовідносини у сфері використання об'єктів електроенергетики для розміщення електричних мереж та іншого інженерного обладнання (для вуличного освітлення), та не здійснювало розрахунок вартості зазначеної послуги з урахуванням економічно-обґрунтованих витрат на її надання, оскільки облік фактичних витрат на надання цієї послуги ТОВАРИСТВОМ не ведеться.

(147) Наразі АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» не припинено встановлення економічно-необґрунтованої вартості послуги з доступу до інфраструктури об'єкта

електроенергетики для розміщення електричних мереж та/або іншого інженерного обладнання (для вуличного освітлення), оскільки наказом ТОВАРИСТВА від 30.12.2022 № 615, починаючи з 01.01.2023, лише **призупинено** укладання нових договорів, а також здійснення нарахувань та проведення розрахунків за доступ до опор ліній електропередачі для розміщення об'єктів вуличного освітлення.

(148) Отже, АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» порушення законодавства про захист економічної конкуренції не припинено.

4.2. Негативні наслідки дій Відповідача

(149) Матеріалами Справи підтверджено, що АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» протягом періоду травня 2020 року – вересня 2026 року займає монопольне (домінуюче) становище на ринку послуги з доступу до інфраструктури об'єкта електроенергетики для розміщення електричних мереж та/або іншого інженерного обладнання (для вуличного освітлення) у визначених Територіальних межах.

(150) Дії АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО», які полягають у встановленні економічно-необґрунтованої вартості послуги з доступу до інфраструктури об'єкта електроенергетики для розміщення електричних мереж та/або іншого інженерного обладнання (вуличного освітлення) протягом травня 2020 року – грудня 2022 року могли призвести до ущемлення інтересів споживачів.

4.3. Неможливість вчинення Відповідачем таких дій за умови існування конкуренції на ринку

(151) Дії АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО», які полягають у встановленні економічно-необґрунтованої вартості послуги з доступу до інфраструктури об'єкта електроенергетики для розміщення електричних мереж та/або іншого інженерного обладнання (для вуличного освітлення), були б неможливі за умов існування значної конкуренції на ринку послуги з доступу до інфраструктури об'єкта електроенергетики для розміщення електричних мереж та/або іншого інженерного обладнання (для вуличного освітлення) у визначених Територіальних межах, адже в такому випадку споживачі мали б можливість обирати між кількома виконавцями, і у разі ущемлення їх інтересів могли б обрати іншого виконавця Послуг.

(152) За відсутності конкуренції на ринку послуги з доступу до інфраструктури об'єкта електроенергетики для розміщення електричних мереж та/або іншого інженерного обладнання (для вуличного освітлення) у визначених Територіальних межах споживачі не мали альтернативних джерел придбання зазначеного товару, тому вимушені були погоджуватися на АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» щодо оплати за послугу з доступу до інфраструктури об'єкта електроенергетики для розміщення електричних мереж та/або іншого інженерного обладнання (для вуличного освітлення).

4.4. Загальні висновки щодо зловживання Відповідачем монопольним становищем

(153) Відповідно до частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку, зокрема, є встановлення таких цін чи інших умов придбання або реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

(154) Згідно з частиною третьою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.

(155) Відповідно до пункту 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживання монопольним (домінуючим) становищем є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.

(156) Враховуючи наведене, дії АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО», яке протягом періоду травня 2020 року – вересня 2026 року займає монопольне (домінуюче) становище на ринку послуги з доступу до інфраструктури об'єкта електроенергетики для розміщення електричних мереж та/або іншого інженерного обладнання (для вуличного освітлення) в межах території Полтавської області, Чернігівської області *(інформація, доступ до якої обмежено)*, Сумської області *(інформація, доступ до якої обмежено)*, Харківської області *(інформація, доступ до якої обмежено)*, Дніпропетровської області *(інформація, доступ до якої обмежено)*, Кіровоградської області *(інформація, доступ до якої обмежено)*, в межах розташування системи розподілу електричної енергії, що перебуває у власності або господарському віданні (щодо державного або комунального майна) АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО», та електричних мереж інших власників, які приєднані до мереж ліцензіата (з якими укладені відповідні договори згідно із законодавством), які полягають у встановленні економічно-необґрунтованої вартості послуги з доступу до інфраструктури об'єкта електроенергетики для розміщення електричних мереж та/або іншого інженерного обладнання (для вуличного освітлення), є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 1 частини другої статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, шляхом встановлення таких цін чи інших умов придбання або реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

4. Заперечення Відповідача та їх спростування

(157) АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» листом від 08.10.2026 № 12.88/26694 (вх. від 08.10.2026 № 70-01/4394) надало заперечення на Подання (далі – Заперечення).

(158) Доводи Відповідача, наведені у Запереченнях, спростовуються матеріалами Справи та наведеним нижче.

(159) Як вбачається із Заперечень, ТОВАРИСТВО з висновками Відділення про порушення АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» законодавства про захист економічної конкуренції не згодне та обґрунтовує це наступним.

(160) АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» у Запереченнях висловило свої міркування стосовно викладених у Поданні висновків, зокрема, зазначило: *«…з 01.05.2020 року з метою врегулювання відносин щодо підключення та розміщення на опорах ТОВАРИСТВА електричних мереж та/або іншого інженерного обладнання для розміщення вуличного освітлення Наказом № 172 від 30.04.2020 запроваджено форму Договору з доступу до інфраструктури об'єкта електроенергетики для розміщення електричних мереж та/або іншого інженерного обладнання (за використання опор ТОВАРИСТВА для розміщення вуличного освітлення, які укладаються із суб'єктами господарювання та органами місцевого самоврядування, у тому числі в частині визначення розміру плати за одну опору. У подальшому окремими наказами вносились зміни до форми Договору з доступу до інфраструктури об'єкта електроенергетики для розміщення електричних мереж та/або іншого інженерного обладнання (за використання опор ТОВАРИСТВА для розміщення вуличного освітлення) наказами № 581 від 31.12.2020 року та № 31 від 16.01.2021 року. Отже, вказаний проєкт Договору розроблено АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» згідно з нормами ст.8 ЦК України з врахуванням Закону України «Про доступ до об'єктів будівництва, транспорту, електроенергетики з метою розвитку телекомунікаційних мереж» за аналогічністю надання послуги у відповідності до Правил надання доступу до інфраструктури об'єкта електроенергетики, затверджених Постановою КМУ № 853 від 18.07.2018 року, додатком № 2 до якого встановлена чинна форма Договору з доступу до елементів інфраструктури об'єкта електроенергетики»* (мова оригіналу).

(161) Однак зазначені доводи Відповідача спростовуються матеріалами Справи та наступним.

(162) Слід зазначити, що предмет розгляду Справи не стосується форми Договору з доступу до інфраструктури об'єкта електроенергетики для розміщення електричних мереж та/або іншого інженерного обладнання (за доступ до опор для розміщення вуличного освітлення), що укладався АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» із ОМС та суб'єктами господарювання, а стосується розміру плати за доступ до елементів інфраструктури об'єкта електроенергетики, передбаченого цим договором та встановленої наказами ТОВАРИСТВА.

(163) Також, АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» у Запереченнях зазначило наступне: *«Стосовно застосування АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» до спірних правовідносин положення прийнятого 07.02.2017 року Закону України «Про доступ об'єктів будівництва, транспорту, електроенергетики з метою розвитку телекомунікаційних мереж» та положень прийнятої на виконання закону «Методики визначення плати за доступ до елементів інфраструктури об'єкта електроенергетики» затвердженої наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 10.12.2018 року № 622 (надалі, Методика 622) повідомляємо, що наразі в чинному законодавстві відсутні правові норми, які регулюють порядок розміщення саме електричних мереж та/або іншого інженерного обладнання або використання опор оператора систем розподілу суб'єктами господарювання для розміщення вуличного освітлення. При цьому, наразі існують правові норми, які подібні за змістом правовідносин, а саме, закону України «Про доступ об'єктів будівництва, транспорту, електроенергетики з метою розвитку телекомунікаційних мереж» та чинна Методика 622. ... Тому, застосування норм Закону України «Про доступ об'єктів будівництва, транспорту, електроенергетики з метою розвитку телекомунікаційних мереж» та нормативно-правових актів виданих на його виконання до відносин з власниками об'єктів вуличного освітлення є цілком правомірним. ...Отже, у ТОВАРИСТВА на момент внесення окремими наказами (№ 581 від 31.12.2020 року та № 31 від 16.01.2021 року) змін до форми Договору з доступу до інфраструктури об'єкта електроенергетики для розміщення електричних мереж та/або іншого інженерного обладнання (за використання опор ТОВАРИСТВА для розміщення вуличного освітлення) були обґрунтовані цивільним законодавством підстави застосовувати аналогію закону до вказаних правовідносин. При цьому, на даний час виконання вказаних наказів призупинено на час військового стану та до отримання відповідних розпоряджень/роз'яснень контролюючих органів зі спірних правовідносин)»* (мова оригіналу).

(164) Однак зазначені доводи Відповідача спростовуються матеріалами Справи та наступним.

(165) Отже, АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» відомо, що порядок розміщення саме електричних мереж та/або іншого інженерного обладнання або використання опор оператора систем розподілу суб'єктами господарювання для розміщення вуличного освітлення не врегульовано нормативно-правовими актами, але застосовувало Методику № 622, що не розповсюджується на правовідносини із ОМС та суб'єктами господарювання, при визначенні вартості послуги з доступу до інфраструктури об'єкта електроенергетики для розміщення електричних мереж та/або іншого інженерного обладнання (для вуличного освітлення).

(166) При цьому, АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» призупинило дію наказів, якими встановлюється розмір плати за послугу з доступу до інфраструктури об'єкта електроенергетики для розміщення електричних мереж та/або іншого інженерного обладнання (для вуличного освітлення), які можуть бути застосовані в подальшому ТОВАРИСТВОМ.

(167) Крім того, Міненерго (лист від 17.03.2023 № 26/1.2-4.2-5696, вх. № 70-01/143к від 17.03.2023) зазначило, що неодноразово наголошувало АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» на неприпустимості використання Правил № 853 та Методики № 622, для розрахунку та встановлення плати за використання об'єктів електроенергетики для розміщення електричних мереж та іншого інженерного обладнання.

(168) Також, Міненерго у листі від 26.03.2026 № 26/1.2-4.2-6371 (вх. № 70/216к від 26.03.2026) зазначило, що дія Методики № 622 поширюється лише на інфраструктуру, що використовується для розташування технічних засобів електронних комунікацій.

(169) У статті 1 Закону України «Про телекомунікації» № 1280-IV від 18.11.2003 (Закон втратив чинність з 01.01.2022 на підставі Закону № 1089-IX від 16.12.2020) наведено визначення терміну: **технічні засоби телекомунікацій** – обладнання, станційні та лінійні споруди, призначені для утворення телекомунікаційних мереж.

(170) Також, у статті 2 Закону України «Про електронні комунікації» (набув чинності з 01.01.2022), зокрема, визначено, що **технічні засоби електронних комунікацій** - обладнання, у тому числі із встановленим програмним забезпеченням, станційні та лінійні споруди, призначені для організації електронних комунікаційних мереж.

(171) Отже, засоби вуличного освітлення (ліхтарі, електричні проводи) не належать до технічних засобів телекомунікацій.

(172) Крім того, АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» у Запереченнях зазначило наступне: *«Стосовно ведення фактичного обліку витрат на елементи інфраструктури енергетики, то звертаємо увагу контролюючого органу, що відповідно до п.п.3 п.2.4 чинних ліцензійних умов, затверджених Постановою НКРЕКП від 27.12.2017 року № 1470 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з розподілу електричної енергії» (надалі, Ліцензійних умов № 1470), визначено ведення ліцензіатами окремого обліку витрат та доходів господарської діяльності з розподілу електричної енергії та інших видів господарської діяльності. … АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» не веде окремого обліку витрат на утримання опор, на яких розміщено мережі вуличного освітлення, пов'язаних із наданням доступу до інфраструктури об'єкта електроенергетики для розміщення електричних мереж та/або іншого інженерного обладнання (на утримання опор, на яких розміщено вуличне освітлення) органам місцевого самоврядування або суб'єктам господарювання. При цьому ТОВАРИСТВОМ постійно виконуються необхідні роботи по ремонту, реконструкції та модернізації повітряних ліній для підтримання їх в належному стані по всім повітряним лініям, в складі яких перебувають як самі повітряні лінії 0,4-6-10 Кв, так і опори. При цьому, розрахунок вартості послуги виконано у відповідності до ст.8 Цивільного Кодексу України з застосуванням пункту 5 розділу ІІІ «Методики визначення плати за доступ до елементів інфраструктури об'єкта електроенергетики» затвердженої наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 10.12.2018 року № 622 та складає 0,3 відсотки мінімальної заробітної плати станом на 01.01.2020 року за одну опору лінії електропередачі на місяць, про що зазначено в додатку № 2 до договору. Разом з цим, з урахуванням соціального значення об'єктів вуличного освітлення для населення Полтавської області, АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» визнало за доцільне визначити розмір плати за доступ до інфраструктури до об'єктів електроенергетики в бік зменшення в порівнянні з нормами визначеними Законом України «Про доступ об'єктів будівництва, транспорту, електроенергетики з метою розвитку телекомунікаційних мереж» та нормативним актами виданими на його виконання в 5 разів, тобто до 3 грн. (без ПДВ) за одну опору на те, що знаходження додаткових мереж вуличного освітлення на опорах ТОВАРИСТВА суттєво додатково ускладнює відповідне обслуговування вказаних повітряних ліній при здійсненні розподілу електричної енергії в*

Полтавській області. … Більше того, так як матеріали даної справи підтверджують факт фактичного зменшення ТОВАРИСТВОМ плати за доступ та врахування ним специфіки і соціального значення об'єктів вуличного освітлення, то висновки контролюючого органу про спрямованість поведінки ТОВАРИСТВА на встановлення економічно обґрунтованої та максимально можливої плати є необґрунтованими» (мова оригіналу).

(173) Однак зазначені доводи Відповідача спростовуються матеріалами Справи та наступним.

(174) З урахування зазначеного, АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» в черговий раз підтверджено, що ТОВАРИСТВО не веде окремого обліку доходів та витрат, пов'язаних із наданням послуги з доступу до інфраструктури об'єкта електроенергетики для розміщення електричних мереж та/або іншого інженерного обладнання (для вуличного освітлення), зокрема, на утримання опор, на яких розміщено вуличне освітлення, ОМС або суб'єктам господарювання. Облік витрат та доходів АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» ведеться загалом за всіма іншими видами діяльності ТОВАРИСТВА окремо від обліку ліцензованих видів діяльності. Розрахунок вартості послуги з доступу до інфраструктури об'єкта електроенергетики для розміщення електричних мереж та/або іншого інженерного обладнання (для вуличного освітлення) здійснювався ТОВАРИСТВОМ із розрахунку 0,3 відсотки мінімальної заробітної плати згідно з Методикою № 622, що не розповсюджується на правовідносини у сфері використання об'єктів електроенергетики для розміщення електричних мереж та іншого інженерного обладнання (для вуличного освітлення), та не здійснювало розрахунок вартості зазначеної послуги з урахуванням економічно-обґрунтованих витрат на її надання.

(175) Отже, Відповідач Запереченнями підтверджує відсутність економічно-обґрунтованих розрахунків вартості послуги з доступу до інфраструктури об'єкта електроенергетики для розміщення електричних мереж та/або іншого інженерного обладнання (для вуличного освітлення) ТОВАРИСТВА.

(176) Органи Комітету можуть здійснювати контроль за дотриманням вимог законодавства про захист економічної конкуренції і встановленням та застосуванням вільних цін і тарифів (правова позиція, наведена у Постанові Верховного Суду від 15.01.2019 у справі № 903/46/18).

(177) Визначення суб'єктом господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, вартості послуг, яка не відповідає його фактичним витратам, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів (правова позиція, наведена у Постанові Верховного Суду від 14.11.2019 у справі № 910/2180/19).

(178) Для кваліфікації дій суб'єктів господарювання як зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку не є обов'язковим з'ясування настання наслідків у формі, відповідно, недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання (конкурентів, покупців) чи споживачів, зокрема, через заподіяння їм шкоди (збитків) або інше реальне порушення їх прав чи інтересів, чи настання інших відповідних наслідків. Достатнім є встановлення самого факту вчинення дій, визначених законом як зловживання монопольним (домінуючим) становищем (частина друга статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції»). Аналогічна позиція наведена у Постанові Верховного Суду України від 20.02.2018 у справі № 917/1958/16.

(179) Також, АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» у Запереченнях зазначило, що *«… «ТОВАРИСТВО» несе фактичні затрати на обслуговування мереж вуличного освітлення на порядок більші, чим виставлялось у рахунках на виконання відповідних*

договорів з доступу до інфраструктури об'єктів електроенергетики для розміщення електричних мереж вуличного освітлення» (мова оригіналу).

(180) Однак зазначені доводи Відповідача спростовуються матеріалами Справи та наступним.

(181) Слід зазначити, що підтверджуючих документів щодо фактичних витрат, понесених саме за використання ОМС та суб'єктами господарювання опор ТОВАРИСТВА для розміщення вуличного освітлення, в ході розгляду Справи АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» Відділенню не було надано.

(182) При цьому, в основу кваліфікації дій Відповідача як зловживання своїм монопольним становищем Відділенням покладено дискримінаційність ціноутворення ТОВАРИСТВОМ, а саме, встановлення вартості послуги з доступу до інфраструктури об'єкта електроенергетики для розміщення електричних мереж та/або іншого інженерного обладнання (для вуличного освітлення) та можливість такого ціноутворення за умов існування значної конкуренції на ринку.

(183) В основу кваліфікації дій суб`єкта господарювання як зловживання своїм монопольним становищем Комітетом може бути покладено, зокрема, дискримінаційність ціноутворення суб`єкта господарювання (наприклад, безсистемне встановлення цін на різному рівні, без прив`язки до обсягів закупівлі чи інших обґрунтованих критеріїв) та можливість такого ціноутворення за умов існування значної конкуренції на ринку (близька за змістом правова позиція викладена Верховним Судом у Постановах від 05.03.2020 № 910/2921/19, від 01.10.2020 № 920/890/20 та від 17.12.2020 № 910/13225/19).

(184) Таким чином, усі доводи, наведені Відповідачем у Запереченнях, не спростовують висновків Відділення, викладених у Поданні, підлягають відхиленню у повному обсязі та спростовуються матеріалами Справи.

5. Остаточні висновки адміністративної колегії у Справі

(185) Таким чином, доказами, зібраними у Справі, доводиться, а зауваженнями і запереченнями Відповідача не спростовується висновок адміністративної колегії Відділення про те, що дії АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО», яке протягом періоду травня 2020 року – вересня 2026 року займає монопольне (домінуюче) становище на ринку послуги з доступу до інфраструктури об'єкта електроенергетики для розміщення електричних мереж та/або іншого інженерного обладнання (для вуличного освітлення) в межах території Полтавської області, Чернігівської області *(інформація, доступ до якої обмежено)*, Сумської області *(інформація, доступ до якої обмежено)*, Харківської області *(інформація, доступ до якої обмежено)*, Дніпропетровської області *(інформація, доступ до якої обмежено)*, Кіровоградської області *(інформація, доступ до якої обмежено)*, в межах розташування системи розподілу електричної енергії, що перебуває у власності або господарському віданні (щодо державного або комунального майна) АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО», та електричних мереж інших власників, які приєднані до мереж ліцензіата (з якими укладені відповідні договори згідно із законодавством), які полягають у встановленні економічно-необґрунтованої вартості послуги з доступу до інфраструктури об'єкта електроенергетики для розміщення електричних мереж та/або іншого інженерного обладнання (для вуличного освітлення), є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 1 частини другої статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, шляхом встановлення таких цін чи інших умов придбання або реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

6. Обґрунтування розрахунку розміру штрафу

(186) Відповідно до частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за порушення, передбачене пунктом 2 статті 50 цього Закону, накладається штраф у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.

(187) Відповідно до звіту про фінансові результати за 2025 рік, наданого АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» листом від 19.03.2026 № 12-88/8199 (вх. № 70-01/1286 від 19.03.2026), обсяг чистого доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт та послуг) отриманого ТОВАРИСТВОМ за 2025 рік становить *(інформація, доступ до якої обмежено)*.

Відповідно до абзацу четвертого пункту 2 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України № 3295-IX від 09.08.2023 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства про захист економічної конкуренції та діяльності Антимонопольного комітету України», справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, розгляд яких розпочато до дня набрання чинності цього Закону, розглядаються відповідно до законодавства, яке діяло до дня набрання чинності цього Закону.

Враховуючи вищевикладене та керуючись статтями 7 і 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48 і 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (зі змінами), пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299 (в редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 №169-р) (зі змінами), адміністративна колегія Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати, що АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» *(інформація, доступ до якої обмежено)* протягом періоду травня 2020 року – вересня 2026 року займає монопольне (домінуюче) становище на ринку послуги з доступу до інфраструктури об'єкта електроенергетики для розміщення електричних мереж та/або іншого інженерного обладнання (для вуличного освітлення) в межах території Полтавської області, Чернігівської області *(інформація, доступ до якої обмежено)*, Сумської області *(інформація, доступ до якої обмежено)*, Харківської області *(інформація, доступ до якої обмежено)*, Дніпропетровської області *(інформація, доступ до якої обмежено)*, Кіровоградської області *(інформація, доступ до якої обмежено)*, в межах розташування системи розподілу електричної енергії, що перебуває у власності або господарському віданні (щодо державного або комунального майна) АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО», та електричних мереж інших власників, які приєднані до мереж ліцензіата (з якими укладені відповідні договори згідно із законодавством) із часткою 100 %, оскільки на цьому ринку у нього не має жодного конкурента.

2. Визнати дії АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» *(інформація, доступ до якої обмежено)*, які полягають у встановленні економічно-необґрунтованої вартості послуги з доступу до інфраструктури об'єкта електроенергетики для розміщення електричних мереж та/або іншого інженерного обладнання (для вуличного освітлення), порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 1 частини другої статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист

економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуги з доступу до інфраструктури об’єкта електроенергетики для розміщення електричних мереж та/або іншого інженерного обладнання (для вуличного освітлення), шляхом встановлення таких цін чи інших умов придбання або реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

3. За порушення, зазначене у пункті 2 резолютивної частини цього рішення, накласти на АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» *(інформація, доступ до якої обмежено)* штраф у розмірі 68 000 (шістдесят вісім тисяч) гривень.

4. Зобов’язати АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» *(інформація, доступ до якої обмежено)* припинити порушення законодавства про захист економічної конкуренції зазначене в пункті 2 резолютивної частини цього рішення в 2-місячний термін з дня отримання рішення, про що повідомити Східне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України із наданням копій підтверджуючих документів.

Відповідно до частини третьої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» штраф повинен бути сплачений у двомісячний строк з дня одержання рішення.

Відповідно до частини тринадцятої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» протягом п’яти днів з дня сплати штрафу та пені суб’єкт господарювання зобов’язаний надіслати до територіального відділення документи, що підтверджують сплату штрафу, пені.

Відповідно до частини першої статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення органів Антимонопольного комітету України у двомісячний строк з дня одержання може бути оскаржене до господарського суду.

Голова колегії Юрій ГЛАДИК